

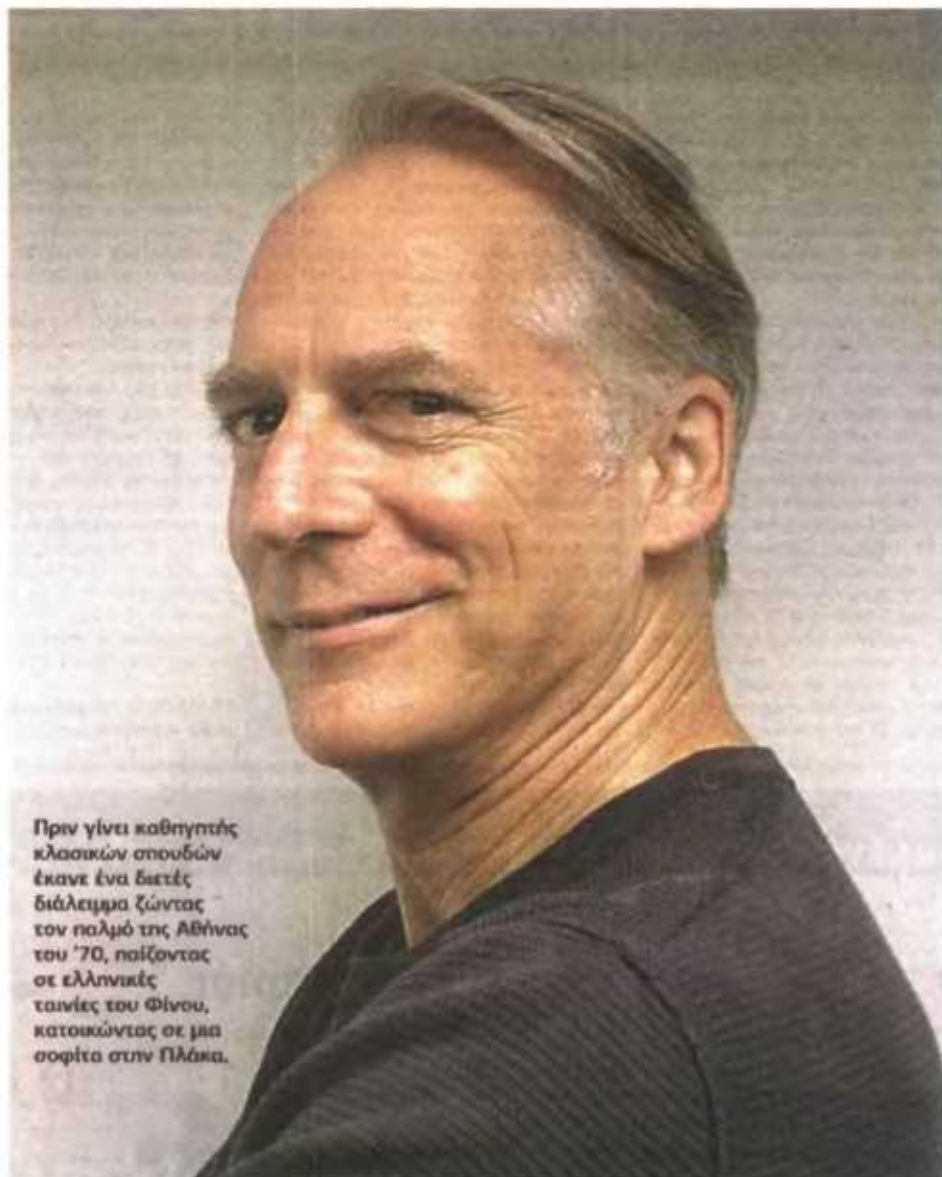
Συνέντευξη ΡΑΣ ΡΕΜ

Προσπαθεί να βρει τις κατάλληλες φράσεις, τα σωστά ρήματα για να μιλήσει στα ελληνικά. «Ακόμα κι αν οι συνομιλητές μου μιλούν άψογα αγγλικά», παραδέχεται.

Η εξήγησή είναι απλή: ο Ρας Ρεμ, ο καταξιωμένος Αμερικανός σκηνοθέτης και καλλιτεχνικός διευθυντής του Stanford Summer Theater (παράρτημα του φημισμένου πανεπιστημίου των ΗΠΑ), είναι ένας γνήσιος φιλέλληνας. Έκανε την παρθενική του εμφάνιση ως ηθοποιός στην «Αλκίστη» του Ευριπίδη, μια επαφή με τον ελληνικό πολιτισμό που τον ταρακούνησε τόσο ώστε να ξεκινήσει μαθήματα στα αρχαία ελληνικά.

Πριν γίνει καθηγητής κλασικών σπουδών, μεταφραστής, πρωταγωνιστής και σκηνοθέτης σε αρχαίες τραγωδίες που ανέβηκαν σε Ευρώπη, Αυστραλία και Αμερική, έκανε ένα διετές διάλειμμα ζώντας τον παλμό της Αθήνας του '70, παίζοντας σε ελληνικές ταινίες, δουλεύοντας για τον Φίλοσοφο Φίνο, κατοικώντας σε μια φτωχική σοφίτα της Πλάκας. Σήμερα επιστρέφει καταξιωμένος στην Αθήνα προκειμένου να παρουσιάσει τη μακρόχρονη μελέτη του πάνω στα ομηρικά έπη. «Οι περιπλανήσεις του Οδυσσέα» θα ανέβουν στο Ίδρυμα Μιχάλη Κακογιάννη, κάνοντας, όπως τονίζει, «ένα όνειρό του πραγματικότητα».

Ο φιλέλληνας, Ρας Ρεμ, επικεφαλής του Stanford Summer Theater, «Περιπλανήσεις του Οδυσσέα» και μιλάει για τους δεσμούς του με

Πριν γίνει καθηγητής κλασικών σπουδών έκανε ένα διετές διάλειμμα ζώντας τον παλμό της Αθήνας του '70, παίζοντας σε ελληνικές ταινίες του Φίνου, κατοικώντας σε μια σοφίτα στην Πλάκα.

Δομήσατε την καριέρα σας στις αξίες του αρχαίου δράματος. Τι σας έχει προσφέρει αυτή η αφοσίωση;

Μετανιώνω για πολλά στη ζωή μου, αλλά για τα ένα που δεν μετανιώνω είναι ο χρόνος και η ενέργεια που επένδυνα στο αρχαίο δράμα. Αυτό το υλικό είναι ανηρέβλητο ως προς τη γενναιοδωρία του να αντιμετωπίζει τον τρόπο της ζωής.

Ξεκωρίζετε τον αγαπημένο σας κλασικό;

Η πρώτη μου μεγάλη δουλειά ήταν πάνω στη μετάφραση της τριλογίας του Αισχύλου «Ορέστεια» και τρέφω βαθιά συναισθήματα γι' αυτό το αριστούργημα. Αλλά οι ρίζες του αρχαίου δράματος εντοπίζονται, θεωρώ, στον Όμηρο. Επομένως, ανάμεσα στους συγγραφείς που αγαπώ περισσότερο βρίσκονται ο Όμηρος και ο Αισχύλος, παρόλο που ο Σοφοκλής και ο Ευριπίδης ακολουθούν σε απόσταση αναπνοής. Από σύγχρονους δημιουργούς εκτιμώ ότι ο Γιώργος Σεφέρης είναι εκπληκτικά δυνατός, όπως επίσης και ο Καβάφης, ο Ελύτης, ο Ρίτσος. Η Ελλάδα είναι προικισμένη με σπουδαίους συγγραφείς.

Αφού λοιπόν κατατάσσετε τον Όμηρο στην κορυφή, πόσο κοντά σας αισθά-

Η σχέση σας με την Ελλάδα, όμως, δεν περιορίζεται στην Τέχνη, έτσι δεν είναι;

Ναι, ήρθα για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 1975. Πέρασα περίπου 1,5 χρόνο στην Αθήνα και την Αίγινα, προσπαθώντας να εξασφαλίσω τα προς το ζην: δίδασκα αγγλικά, έκανα μεταγλωττίσεις για τη Φίνος Φιλμ, έπαιξα σε μερικές ελληνικές ταινίες, έκανα ακόμα και ανταποκρίσεις για ένα επιχειρηματικό περιοδικό της Μέσης Ανατολής. Ζούσα σε μια μικροσκοπική σοφίτα στα Αναφιώτικα -που σήμερα είναι ερειπωμένη-, αργότερα σε ένα διαμερισματάκι στην Ερεχθείου -που σήμερα

είναι ερειπωμένο- κι ύστερα σε μια γκαρσονιέρα στο Θησείο που σήμερα είναι ερειπωμένη. Όπως καταλαβαίνετε, η πρότερη ζωή μου στην Αθήνα δεν υπάρχει πια! Χάρη όμως στη φιλοξενία του Ίδρυματος Κακογιάννη είμαι ενθουσιασμένος που επιστρέφω εδώ για μερικές εβδομάδες.

Ποιο ήταν το πρώτο σας συναίσθημα αντικρίζοντας την Αθήνα 35 χρόνια μετά;

Το πόσο πολύ έχει αλλάξει. Όταν άφησα την Αθήνα, η κίνηση και η ατμοσφαιρική ρύπανση ήταν ένας εφιάλτης. Δεν υπήρχαν πεζοδρόμια, το αεροδρόμιο ήταν κάπου στη Γλυφάδα, τα λεωφορεία απελευθέρωναν μαύρο καπνό, συναντούσες παντού βορβώδη τρίκυκλα. Θυμάμαι πως ξύπνησα μια Κυριακή από τον ήχο ενός μεγαφώνου που φώναζε «Πατάτες, πατάτες» και «ρετοίνα από το βαρέλι»! Μου λείπουν κάποιες τέτοιες εμπειρίες γιατί τότε έτρεφα μια ρομαντική αίσθηση για τη ζωή. Η Αθήνα τώρα είναι όμως πιο ελκυστική.

Εξακολουθείτε να βρίσκετε την ελληνική γλώσσα ελκυστική;

Ναι, τόσο την αρχαία όσο και τη σύγχρονη. Τα νέα ελληνικά μου -δεν υπήρξαν ποτέ καλά ομολογώ- πάνε από το κακό στο χειρότερο, αλλά εκτιμώ το ότι οι Έλληνες ανέχονται τις προσπάθειές μου.

Γνωρίσατε, λοιπόν, την Ελλάδα πολύ πριν από την κρίση. Τι νομίζετε ότι έχει αλλάξει εξαιτίας της;

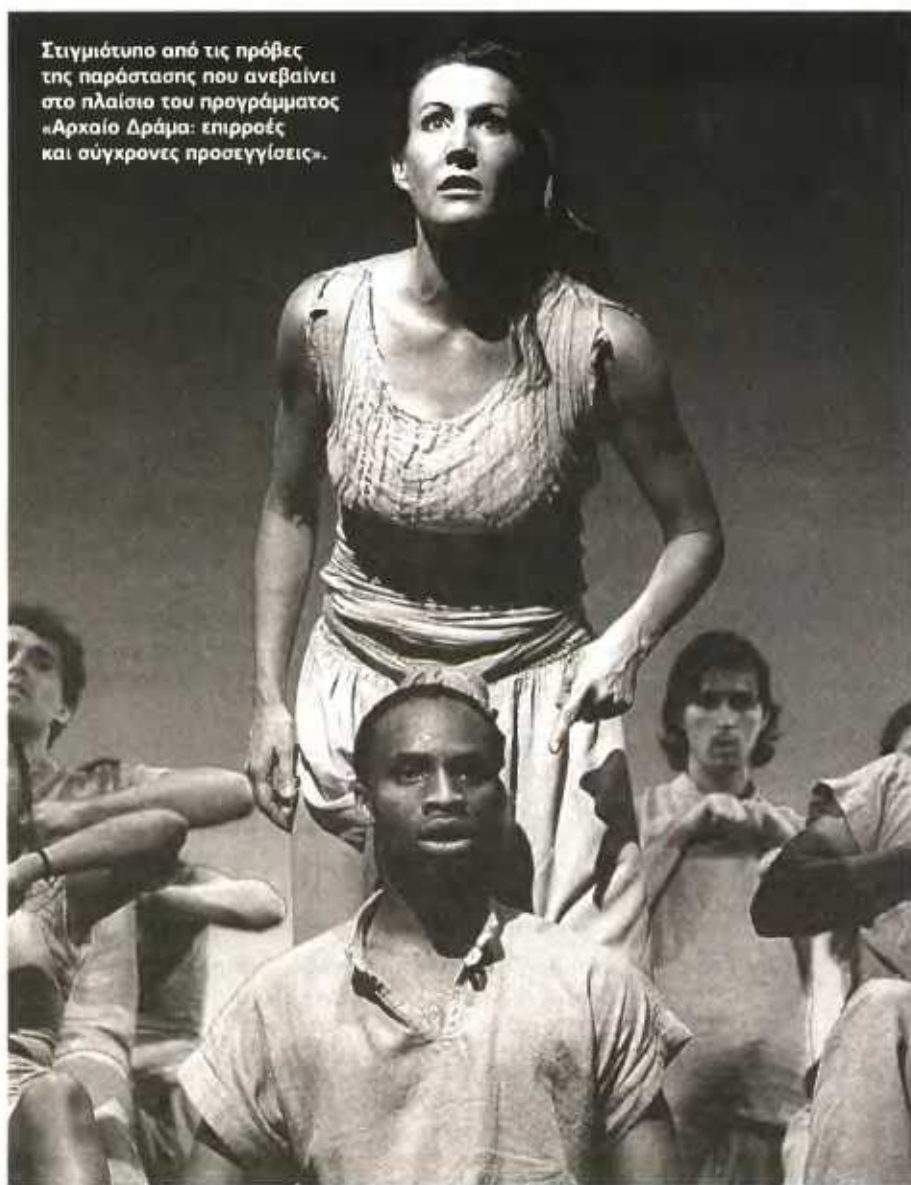
Οποιοσ παρακολουθεί τις εξελίξεις γνωρίζει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο ελληνικός λαός. Στην Ελλάδα, στην υπόλοιπη Ευρώπη και την Αμερική τα σοβαρότερα ζητήματα σφειλονται στη διαφθορά, στο έλλειμμα της εξουσίας, στην απληστία. Πολλά από τα αυτά τα προβλήματα αντανακλούν σε ένα άδικο οικονομικό σύστημα, οργανωμένο αποκλειστικά για να ευνοεί μια μικρή μειονότητα εις βάρος της πλειονότητας. Πρέπει να καταπολεμήσουμε αυτή τη συστηματική αδικία, διαφορετικά ο κόσμος θα βυθιστεί σε μια άβυσσο. Αυτή είναι η Χάρυβδη που πρέπει να αποφύγουμε. Αν ο καπετάνιος του πλοίου μας μας οδηγεί εκεί, πρέπει να αποστατήσουμε, αλλιώς θα πνιγούμε όλοι - ακόμα κι εκείνοι που κερδίζουν.

Ποιο από τα προβλήματα που βασανίζει την Ελλάδα εκτιμάτε ως το σημαντικότερο;

Η αδικία είναι η Χάρυβδη που πρέπει να αποφύγουμε

έρχεται στο Ίδρυμα Κακογιάννη με τις την Ελλάδα και το αρχαίο δράμα

Στιγμιότυπο από τις πρόβες της παράστασης που ανεβαίνει στο πλαίσιο του προγράμματος «Αρχαίο Δράμα: επιρροές και σύγχρονες προσεγγίσεις».

Το πώς ανταποκρίνεται στα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Αν η απάντηση είναι «ο καθένας για τον εαυτό του», τότε η χώρα είναι καταδικασμένη. Λυπάμαι που η ίδια αντίληψη έχει υιοθετηθεί και στην πατρίδα μου. Επομένως, σας παρακαλώ μη μιμείστε το αμερικανικό μοντέλο!

Τι συμβαίνει στην Αμερική σήμερα;
Προτιμούμε να χτίζουμε φυλακές αντί για σχολεία. Επιτρέπουμε στους πλούσιους να ξεφεύγουν από την οικονομική αυτοκτονία, την ώρα που κάνουμε περικοπές στις δημόσιες παροχές και τις συντάξεις. Τροφο-

δοτούμε με χρήματα το στρατό για να εισβάλλει σε χώρες που δεν γνωρίζουμε ούτε πού βρίσκονται, κρυμμένοι πίσω από τον κατασκευασμένο φόβο της τρομοκρατίας. Αγνοούμε την επικείμενη οικολογική καταστροφή. Και τα κάνουμε όλα εις βάρος του μέσου πολίτη που θέλει μια τίμια ζωή. Εμείς οι Αμερικανοί πρέπει να κοιτάξουμε αλλού, να κοιτάξουμε στην Ελλάδα. Αν οι δυνάμεις εξουσίας στην Ελλάδα αποφασίσουν να εκδιώξουν τους μετανάστες ή τους φτωχούς, να τιμωρήσουν τους δασκάλους και τους ηλικιωμένους, τότε η χώρα θα καθρεφτίζει την αμερικανική αποτυχία. ■

Info

«Οι περιπλανήσεις του Οδυσσέα»
από το Stanford Summer Theater,
Ίδρυμα Μιχάλη Κακογιάννη,
Πειραιώς 206, 210-3418550
Παραστάσεις 12-15/9, 20.30
Εισιτήρια 10 €, 5 € (φοιτ.)